

Vrije uitloopsystemen voor leghennen.

Deel 2

Probleem

Een van de grootste uitdagingen bij de overgang naar vrije uitloopsystemen voor leghennen zijn de daarbij gepaarde managementaanpassingen, vooral in de buitenuitloop.

Oplossing

De vrije uitloop zou een fundamenteel onderdeel van het huisvestingssysteem moeten zijn. Een goed beheer ervan zal afhangen van de praktische toepassing en integratie van kennis van diergedrag, dierhouderij, landbouwkunde en beheer van natuurlijke hulpbronnen, aangepast aan elke context.

Voordelen

Productiesystemen met vrije uitloop zijn onderdeel van een geïntegreerd systeem dat de dierlijke productie, het landschap en de, meestal landelijke, samenleving direct met elkaar verbindt. Bovendien hebben ze de reputatie een hoog dierenwelzijnsniveau te bieden. Een goed beheer van de uitloop ondersteunt landschapsdiversificatie, bevordert de biodiversiteit, verhoogt het dierenwelzijn en de gezondheid en draagt bij aan een duurzamer productiesysteem.

Praktische aanbevelingen

1. Openluchtzones voor hennen moeten hoofdzakelijk met vegetatie bedekt zijn. Het roteren van de vrije uitloop zones is essentieel om de toegang tot nieuwe foerageergebieden te bevorderen, een goed weiden- en bodembeheer te garanderen en recuperatietijd voor de percelen te voorzien. Rotatie is ook belangrijk op hygiënisch vlak.
2. Verrijk de vrije uitloop als een “jungle” om aanvallen op poeljen en hennen te reduceren en natuurlijk hennengedrag te bevorderen. Soms wordt aangeraden touwen over de uitloop te spannen en hieraan voorwerpen te bevestigen die zonlicht weerkaatsen om het zicht van roofvogels te bemoeilijken. Tegen predator zoogdieren wordt een omheining onder stroom aangeraden. De aanwezigheid van een herdershond kan hierbij ook helpen. De vrije uitloop wordt doorgaans meer efficiënt benuttigd bij kleine en middelgrote tomen (< 9.000 hennen, bij biologische productie niet meer dan 3000 hennen per toom). Zie ook de praktische samenvattingen over verrijking voor poeljen en leghennen.
3. Stimuleer het pikgedrag: zorg voor voldoende foerageermateriaal van goede kwaliteit en aanvullend ruwvoer, pikstenen, kwalitatief voer (constante samenstelling), koel klimaat, droog en schoon strooisel en onderhoudt de gezondheid van de hennen.
4. Monitor de mest op aanwezigheid van wormen en coccidiose met regelmatige tussenpozen. Overweeg diatomeeënaarde in het dieet te mengen om de worm- en parasietendruk te reduceren.
5. Overweeg een overdekte uitloop om contact met wilde vogels en hun uitwerpselen (gezondheidsredenen) te verminderen of voor het overbruggen van lange periodes met ongunstige weersomstandigheden.

TOEPASBAARHEID

Thema

Veehouderij, management

Sleutelwoorden

Vrije uitloop, biologische productie, diergezondheid- en welzijn

Context

Overgang naar een operationele vrije uitloop en biologische systemen voor leghennen

Beste in

Vrije uitloop en biologische productie

Doelgroep

Pluimveehouders en adviseurs

6. Overweeg mobiele stallen om de hennen te integreren in de ecosystemen van het bedrijf.

Toepasbaarheid op het bedrijf

Systeem benadering

- Doe frequente en dagelijkse controles van de poeljen en leghennen, de omgeving en geautomatiseerde systemen voor een vroegtijdige detectie van problemen. Stel een dagelijkse checklist op. Zie ook praktische samenvatting ‘*Dagelijkse routine: Basis controlelijst voor goede productie en welzijn van leghennen*’.
- Enkele voorbeelden van de vereisten voor biologische productie:
 - Geassocieerd land voor voederproductie (minstens 30% vanaf 1 januari 2023) en toegang tot de vrije uitloop voor minstens 1/3 van de levensloop van de hennen
 - Poeljen
 - Bezettingsdichtheid in de stal: maximum 21 kg levend gewicht/m², vrije uitloop: minimum 1 m²/hen.
 - Voor elke combinatie van zitstokken of verhoogde zitniveaus moet een minimum van 10 cm zitstokruimte/hen of een minimum van 100 cm² verhoogde zitruimte/hen voorzien worden.
 - Leghennen
 - Biologisch
 - Bezettingsdichtheid in de stal: maximum 6 hennen/m², vrije uitloop: minimum 4 m² /hen. Vrije uitloop: Maximum 9 hennen/m²
 - Minimum 18 cm zitstokruimte/hen. Vrije uitloop: Minimum 15 cm zitstokruimte/hen
 - 7 leghennen/legnest of 120 cm²/leghen.

Evaluatie

- Leer het welzijn en de gezondheid van de hennen te monitoren aan de hand van welzijnsindicatoren. Zie ook de praktische samenvatting: ‘*Hulp bij het kiezen van een protocol voor het beoordelen van welzijn van leghennen in niet-kooi systemen*’.
- Bij biologische productie hoort een jaarlijkse audit op het naleven van de Europese wetgeving. Hierbij wordt een garantiecertificaat overhandigd.

Verdere informatie

Referenties naar literatuur

Praktische samenvatting ‘*Vrije uitloopssystemen voor leghennen - Deel 1*’: <https://bestpracticehens.eu/wp-content/uploads/2022/10/13-free-range-1-NL>

Information about the requirements for the organic system – Commission implementing regulation (EU) 2020/464 and EU Regulation 2018/848, 1235/2008, and 834/2007.

Free-range should satisfy the conditions listed in Art. 4 of Directive 1999/74/EC and Annex II of Regulation (EC) No 589/2008

Weblinks

Organic production Platform hosts a wide range of practical knowledge and tools: <https://organic-farmknowledge.org/>.

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

Ecovalia
Edificio Insur, Avda Diego Martínez Barrio,
n°10, 1ª Planta, Módulo 12,
41013 Sevilla
www.ecovalia.org

Auteurs: Mariana Yuan R Couto & Ángela Morell Pérez

Editors: , Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproduktie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele ‘Beste Praktijken’ opstellen omtrent eiproduktie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze ‘Beste Praktijken’ zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.

Project website: www.bestpracticehens.eu/

Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022